

Jaarverslag 2024

Fûgelwacht
Burgum e.o.
Sinds 1946

Zomertortel

Samenstelling bestuur

Voorzitter	Ids Holwerda Menno van Coehoornweg 2, 9251LV Burgum Tel. 06-44440808 E-mail: voorz.vw.burgum@gmail.com
Secretaris	Germ Nijboer Van der Ploegstrjitte 48, 9251RK Burgum Tel. 06-15356898 E-mail: secr.vw.burgum@gmail.com
Penningmeester, Nazorg- Broedzorg Coördinator	Nutte Veenstra Weinmakkerstrjitte 1, 9251HV Burgum Tel. 06-27577809 E-mail: penn.vw.burgum@gmail.com E-mail: nazorg.vw.burgum@gmail.com
Webmaster en notulist	Jordi Roosma Feanhout 32, 9269VL Feanwâlden Tel. 06-23254975 E-mail: jordiroosma@gmail.com
Algemeen lid en broedzorg	Folkert Algera De Yp 1A, 9251NC Burgum Tel. 06-51074073 E-mail: f.j.algera@outlook.com
Algemeen lid	Hylke Hoogenberg De Bjirk 17, 9251NJ Burgum Tel. 06-39313998 E-mail: hylkehoogenberg@gmail.com
Algemeen lid	Geert Roorda De Bjirk 22, 9251NJ Burgum Tel. 06-36533701 E-mail: g.roorda@upcmail.nl

Bankrelatie: Rabobank Drachten-N.O. Friesland
Rekeningnummer NL65RABO0320946762

Website: <https://bergum.friesevogelwachten.nl>

Van de voorzitter

Er is ook geen seizoen gelijk. Dit jaar was de start buitengewoon nat en warm. Dus waren de eerste eieren vroeg. Maar tussen het eerste ei van Friesland en het laatste ei zat twee weken verschil. Wat mij vooral opviel was dat het eerste ei van Dantumadiel werd gevonden door een 13-jarige en die van Schiermonnikoog door een 88-jarige! Dat is toch mooi. Maar helaas de predatie was dit jaar hoog. Het was een slecht muizenjaar en daardoor gingen de predatoren massaal op zoek naar eieren. Het was om moedeloos van te worden. Maar er was ook een lichtpuntje. Mijn buurman en ik vonden op een nieuw ingezaaid maïsveld maar liefst zeven Kievitsnesten. En tot onze verbazing zijn al deze nesten ook uitgekomen. Wat er uiteindelijk van terecht is gekomen dat weet je natuurlijk niet. Maar dan heb je toch een mooi einde van het nazorg seizoen. Verderop in dit blad staat een stuk over de vacatures bij onze wacht. Dus dames en heren lees dit en help ons om de vereniging overeind te houden.

Burgum, december 2024
Ids Holwerda

Uitnodiging ledenvergadering

De ledenvergadering van Fûgelwacht Burgum e.o. staat gepland op **donderdag 27 februari** 2025 om **20:00 uur** in Glinstra State u bent van harte uitgenodigd.

Agenda:

1. Opening
2. Vaststelling agenda
3. Mededelingen / ingekomen stukken
4. Notulen ledenvergadering 2024
5. Jaaroverzicht 2024
6. Financieel jaarverslag 2024
7. Verslag kascommissie
8. Vaststelling kascommissie 2025
9. Vaststelling contributie
10. Rondvraag
11. Sluiting ledenvergadering
12. Pauze
13. Presentatie Vogelringgroep Bergumermeer door Betty Kooistra

Notulen algemene ledenvergadering 29 februari 2024

Aanwezig:

6 bestuursleden en 10 leden Afwezig met kennisgeving Betty Kooistra, Geert Jan van der Meer, Pieter de Boer, en Jaap Wiegersma

1. Opening:

Voorzitter Ids Holwerda opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

2. Vaststelling agenda

Punt 10 bestuurswisseling wordt toegevoegd.

3. Mededelingen:

Geen mededelingen

4. Notulen ledenvergadering 2023

Nutte Veenstra heeft een vraag naar aanleiding van de rondvraag tijdens de vorige algemene ledenvergadering. Vorig jaar hebben stukken grond van Rients Jan Lenes een uitgestelde maaidatum gekregen. In het najaar is een voorstel gedaan om het gebied van circa 100 hectare zwaarder te beheren, mede vanwege de aanstaande woningbouw door gemeente Leeuwarden. Nutte vraagt of Willem (NFW) weet of er actie is ondernomen wat betreft dit voorstel. Willem geeft aan dat er niet voldoende geld beschikbaar is om dit te realiseren. Verder worden de notulen goedgekeurd.

5. Jaarverslag 2023

Geen opmerkingen.

6. Financieel jaarverslag

Er wordt gevraagd naar de ontvangen donaties en het verschil ten opzichte van 2022. In 2022 bedroegen de donaties 15 euro en in 2023 110 euro. De penningmeester geeft aan dat er iemand zo gul is geweest om de wacht 100 euro te doneren. In de zaal klinkt grote waardering voor dit fenomeen. Verder zijn er geen opmerkingen wat betreft het financiële jaarverslag.

7. Verslag kascommissie

Jochem Bosma en Albert de Vries hebben de kas gecontroleerd voor 2023. Zij geven aan dat alles keurig in orde is en stellen voor om decharge te verlenen. De leden stemmen hiermee in en er kan decharge worden verleend aan de penningmeester.

8. Vaststelling kascommissie 2023

Automatisch komt de reserve kandidaat van vorig jaar in de kascommissie, dit is Eelke Kooi. Hij gaat samen met Albert de Vries de kas van 2024 controleren. De nieuwe reserve kandidaat is Wiebe Hietkamp.

9. Vaststelling contributie

De contributie voor 2024 wordt weer vastgesteld op €7,50. Momenteel zijn er 295 leden.

10. Bestuurswisseling

Jaap Wiegersma heeft aangegeven af te willen treden als bestuurslid. Hij is ongeveer 34 jaar penningmeester geweest. Helaas kon hij vanwege zijn gezondheid niet aanwezig zijn en zal een attentie bij hem thuis worden gebracht. Folkert Algera heeft een kaart voor hem gemaakt die is ondertekend door alle aanwezigen als dank voor Jaap zijn betrokkenheid en werkzaamheden. Germ Nijboer heeft gereageerd op de oproep in het jaarverslag waarin wordt gevraagd om nieuwe bestuursleden. Germ wil zich kandidaat stellen als bestuurslid. Dit wordt met applaus goedgekeurd. Germ zal zijn Fûgelwachtcarrière aftrappen met een snuffelstage.

11. Rondvraag

Willem Bosgra geeft aan het vreemd te vinden dat er over een heel jaar geen mededelingen op de agenda van de algemene ledenvergadering staan. Het bestuur antwoordt dat mededelingen in het jaarverslag staan en dat er beter op gelet zal worden dat deze ook tijdens de algemene ledenvergadering worden besproken. Er wordt gevraagd of de wacht ook mee kan doen aan de sponsormuntenactie van de Poiesz. Hier is echter een jeugdafdeling voor vereist en die is helaas opgedoekt. Wietze Hiemstra vraagt wie verantwoordelijk is voor de onderhoudswerkzaamheden aan de zwaluwwand. Deze kan namelijk wel wat nieuwe grond gebruiken vanwege verzakking en afkalving. Ook vraagt hij of er nog onderhoud aan de Soestpolder gepleegd gaat worden met betrekking tot het weghalen van nieuwe bomen. Verder vraagt hij of het bord bij de vogelkijkhut, met informatie over het gebied, vervangen kan worden. Deze is namelijk niet meer leesbaar vanwege UV-straling. Nutte gaat Staatsbosbeheer over bovenstaande drie zaken benaderen. Willem Bosgra vraagt naar de mening van de vogelwacht wat betreft het gebruik van (weidevogel)drones. Hierop geeft het bestuur aan dat als vermoedelijke nesten niet gevonden kunnen worden inzet van drones met warmtebeeldcamera zeer nuttig kan zijn.

Daarnaast is Willem benieuwd naar de reden van afsluiting van het schiereiland in het Wetter- en willepark tijdens het broedseizoen. Het bestuur vertelt dat dit voornamelijk is bedoeld voor rustende, foeragerende en enkele broedende vogels. Indien dit gebied niet afgesloten zou zijn, zal dit voor onrust bij deze en andere vogels zorgen. Een voorbeeld hiervan zijn wandelende mensen en loslopende honden, die

in het park veelvuldig worden waargenomen.

12. Presentatie Albert van der Ploeg

Albert van der Ploeg vertelt over het best bewaarde geheim van Fryslân, namelijk de 'Noardlike Fryske Wâlden'. Hij spreekt onder andere over het ontstaan van de agrarische natuurvereniging, circulaire economie, grondstofstromen en de unieke eigenschappen van het 'smûke' coulisselandschap en de biodiversiteit hiervan. Een boeiend verhaal.

Jaaroverzicht 2024

Zoals elk jaar hebben we ook nu weer een jaaroverzicht van onze bezigheden in 2024 voor u samengesteld. Eenieder die hier aan heeft meegewerkt zeggen we bij deze hartelijk dank.

Januari

Zaterdag 20 januari hebben Hylke en Ids meegedaan aan een plandag voor het maken van een gebiedsvisie voor Burgum West/de Warren. Aan het eind van de dag is de visie gepresenteerd aan de betrokken wethouder.

Februari

Op 14 februari hebben we een bestuursvergadering gehouden. Deze vond plaats bij Om de Dobben. Er werden uilen gesignaleerd bij boer Eddy Westra. De uilengroep is ingeseind voor hulp en nestgelegenheid. Vanaf 29 februari is de film "Vogels kun je niet melken" in de bioscoop in première gegaan. Donderdag 29 februari hebben we onze ledenvergadering gehouden. Spreker was de heer Albert van der Ploeg van de Noordelijke Fryske Walden. (Zie hiervoor de notulen). Het weer was deze maand warm en zeer nat.

Maart

Zaterdag 2 maart werd het eerste landelijke kievitsei nabij Nijmegen gevonden. Anne Wind uit Pingjum is opnieuw vinder van het eerste ei van Friesland (het waren er direct 2). Het werd gevonden in de gemeente de Fryske Marren. Vrijdag 1 maart was er de Algemene Ledenvergadering in Irnsum. Het eerste ei van de gemeente Tytsjerksteradiel werd gevonden door Remco Hamstra nabij Schuilenburg. Op 24 maart hebben we een nazorgvergadering gehad in Garyp. Hierbij waren alle naburige wachten uitgenodigd.

April

In april zijn er minder vergaderingen en ligt de nadruk weer op de nazorg.

Mei

Op 6 mei hebben we een planbespreking gehad met een aantal boeren die in de Warren grond bezitten. Zij willen een plan indienen voor de toekomst van de Warren. Zij hebben ons hierbij betrokken. Maandag 13 mei was het weer zover. Samen met de kinderen van de lagere school van Suwald hebben we weer zo'n 60 hokjes gecontroleerd of ze ook bewoond waren. Afspraak is dat dezelfde kinderen in de herfst de hokjes schoonmaken en als beloning mogen ze in het voorjaar de resultaten bekijken. De opdracht aan de broedzorgers was om de eerste 2 weken van mei de

hokjes te controleren en de gegevens te registreren. De eerste alarmtelling vond plaats van 22 t/m 25 mei.

Juni

Op 1 t/m 4 juni was er de tweede ronde van de alarmtelling en 13 t/m 16 juni was er de derde ronde. Op 13 juni was er een bijeenkomst in het gemeentehuis over de voortgang voor een pontje. Alle betrokken partijen waren hierbij aanwezig. Het pontje moet gaan varen tussen Burgum en Sumar. Eerdere pogingen hebben geen doorgang gevonden daar er geen financiële middelen waren. Op 26 juni hadden we weer een bestuursvergadering bij Om de Dobben en wel op het terras.

Juli/augustus

Folkert en Ids hadden het voorrecht om wederom aan de Griene Wieke van CSG Liudger te mogen meedoen. Wij begeleiden dan leerlingen van het middelbaar onderwijs bij het maken van nestkastjes. Verder zijn er deze maanden geen activiteiten.

September

Wij doen weer mee aan de Rabo Clubactie en hebben deze maand nieuw ontworpen folders bij onze leden in de bus gedaan om op ons te gaan stemmen.

Oktober

Zaterdag 5 oktober is de zwaluwwand weer aangevuld. Het was een schitterende morgen. Maandag 7 oktober hebben we met een schoolklas van de lagere school uit Hurdegryp weer de hokjes bij Om de Dobben geschoond. Met een aantal verstoorde nesten met veel dode jongen. Woensdag 9 oktober wederom een bestuursvergadering bij Om de Dobben. Hierbij o.a. de taken verdeeld voor het samenstellen van het jaarverslag.

November

Vrijdag 8 november was er de jaarlijkse kontaktjûn van de BFVW in Wommels.

December

Donderdag 19 december was onze laatste bestuursvergadering voor dit jaar in Glinstra State.

Opbrengst Rabo Club Support

Alweer voor het vierde jaar op rij heeft Fûgelwacht Burgum meegedaan aan de Rabo Club Support actie. Net als de vorige edities was het een groot succes. De penningmeester werd deze keer zelfs thuis bijzonder verrast met een bezoekje van de Rabobank waarbij het bedrag werd bekend gemaakt. Deze keer een bedrag van €1.020,73. Wij als bestuur zijn erg blij met de stemmen en willen graag alle stemmers bedanken voor het stemmen op onze club en willen graag alle bezorgers bedanken voor het bezorgen van de flyers. Dit zal de vogels in Burgum e.o. ten goede komen. Graag ontvangen we volgend jaar weer uw stem.

Donaties 2024

Ook dit jaar mochten we **€ 160,00** aan donaties ontvangen. Wij willen namens de vogels de donateurs hartelijk danken voor hun gift aan onze vereniging.

Vogelringgroep Bergumermeer

Locatie: schiereiland van ongeveer twintig hectare ten zuiden van de Centrale ten hoogte van de uitkijktoren bij het Bergumermeer.

Bij de aanleg van de Centrale moest er een schiereiland worden aangelegd met doorgang om het koelwater weer te kunnen laten afkoelen. Op dit schiereiland is een vegetatie ontstaan van rietvelden, moeras en waterpoelen.

In de winter als al het riet wordt gesneden is er een gedeelte wat blijft staan (overjarig riet) om een verscheidenheid aan broedvogels te krijgen.

De volgens worden gevangen in staande netten. En in een werkkeet worden de vogels opgemeten, gewogen en geringd. Op deze wijze hoopt de groep inzicht te krijgen in de broedpopulaties zoals de honkvastheid. Voor veel mensen is het niet bekend dat dit gebeuren hier plaatsvindt, reden zal zijn dat het afgelegen is en niet bereikbaar. Een voorbeeld van enkele vogels die men tegenkomt zijn:

- Het baardmannetje
- De blauwborst
- De bosrietzanger
- De kleine karekiet
- De ijsvogel

Er zijn terugmeldingen van gevonden vogels wat het interessant maakt welke afstand er kan worden afgelegd door de vogels.

De vogelringgroep bestaat uit enthousiaste personen die ook presentaties houden waar men van alles uitlegt wat het doel is en wat de methodes en de vangtechnieken zijn. Via foto's laten ze zien wat er zoal wordt tegengekomen in de netten.

Voorjaarscontrole 2024 "Om de dobben"

Maandagochtend 13 mei was het weer tijd voor de voorjaarscontrole bij "Om de dobben". Traditiegetrouw waren daar weer leerlingen bij van de plaatselijke lagere school. Dit jaar viel deze eer de leerlingen uit groep 6, 7 en 8 van basisschool BMS De Triangel uit Suwâld te beurt.

Keimpe van der Meer geeft de kinderen instructie over wat ze met de ladder aan moeten.

Toen de ladder tegen de juiste boom stond konden de kinderen zien waar wij en zij het allemaal voor doen, nesten vol jongen. Niet alleen de gebruikelijke koolmezen maar zelfs een bonte vliegenvanger (foto 2). Ook zaten er, bij nadere controle, in enkele nestkasten al jongen.

Verslagen voorjaarscontrole leerlingen:

Vogelnestjes bekijken met vogelwachters

We gingen om 10:00 naar om 'e Dobben op de fiets. We werden om 10:30 ontvangen door 4 mensen. Wij hadden meester Ids .Ze begonnen met een korte uitleg. En dan konden we aan de slag. Juf had groepjes gemaakt. Met die meester gingen we nestkasjes bekijken als er ook eieren lagen, als de moeder ook aan het broeden is en als er ook jongen vogeltjes lagen. Wij hadden 35 kleine vogeltjes plus één moeder. Meester Ids had veel foto's gemaakt. Soms was de ladder wat te onveilig en konden we er niet op. Vervolgens moesten we door brandnetels lopen dat was soms niet echt leuk.

Groetjes Lyke BMS De Triangel Suwâld.

Verslag Om de Dobben

We fietsten naar Om de Dobben, toen werden we verdeeld in groepjes. Daarna gingen we naar de nest kastjes. Toen gingen we kijken of er iets in zat. Mijn groepje hat drie lege één met moeder vogel en de rest was zonder moeder, en zat wat in we hadden in totaal 35 jongen en één moeder. De moeder was een pimpelmees. We moesten door de brandnetels, dat was voor mij geen probleem. Ik had een lange broek aan de rest niet. En ik deed mij pijn, omdat ik probeerde in de boom. te klimmen omdat de ladder bezet was alleen ik viel. En toen gingen we weer naar school fietsen,

Groeten Martijn Klijnstra BMS De Triangel.

Verslag over de vogelnestjes bekijken.

Wij gingen op de fiets naar om 'e Dobben met groep 6,7 en 8. We vertrokken vanaf school.Toen we aan kwamen stonden de mannen ons al op te wachten.We maakten groepjes en we kregen een plattegrond daarop stonden de kastjes waar we moesten zoeken.We gingen met 1 ladder steeds naar boven klimmen iedereen mocht even kijken of er wat in zat. Er zat bijna in elk kastje wel 4/5 jongen.En in 1 kastje zat ook 1 moeder die zat nog op eieren te broeden.En in sommige kastjes was er ook niks.We gingen eerst bij de weg kijken bij de kastjes en daarna in het weiland bij de bomen. De meeste vogel soort dat wij hebben gevonden is een koolmees.En als laatste hebben we bij het speelgedeelte gezocht daar was nog 1 kastje het was heel leuk om even in de kastjes te kijken. Ik zou er wel vaker heen willen gaan.

Groetjes Nienke uit groep 8 van de school BMS De Triangel

Najaarscontrole en schoonmaak nestkasten rond "Om de Dobben" 2024

In het najaar is het dan weer tijd om de nestkasten schoon te maken voor het volgende jaar. Deze keer hielpen leerlingen van basisschool CBS de Winde. Vorig jaar moest vanwege het slechte weer gewacht worden tot helemaal in december. Dit jaar kon het gelukkig iets eerder. Er werd van alles in de nestkasten aangetroffen tijdens deze actie, waaronder enkele ongenode knaagdieren die de inmiddels verlaten nesten tot een schuilplaats hadden omgetoverd.

Verslag najaarscontrole:

Nestkasjes schoon maken bij om de dobben met groep 7b

We gingen in de ochtend vroeg weg om ongeveer 10:15. We moesten best wel lang fietsen ongeveer 10 minuten. Ondertussen kwamen we langs een boerderij met honden even later bleek het dus zo te zijn dat een van die twee honden is meegegaan. Sommige kinderen vonden het geweldig en anderen wat minder. Maar we gingen door. Blijkbaar ging de hond de hele rit mee. Het was best wel grappig, soms ging hij heel snel en de andere keer wat minder snel. We waren er bijna nog en paar minuten fietsen en we waren aangekomen. Toen gaf de opa van Nynthe ons uitleg over hoe we de nestkastjes moesten schoon maken. Met een tang maken we het

kastje open en keken als er iets in lag. Hij vertelde dat in één van de vorige jaren hoe het toen ging. Hij vertelde dat vorig jaar er zelfs nog levende vogeltjes in zaten, daarna mochten we beginnen. In de meeste nestkasjes zat een leeg nestje, maar in sommige zat nog een ei. We moesten elke keer op de ladder klimmen tenzij het nestkastje heel laag was. We deden ongeveer 10 nestkastjes per groepje. Nadat we klaar waren mochten we nog in de speeltuin spelen. Er was ook een water baan daar mochten we nog ongeveer nog 20 minuten op spelen. En daarna gingen we weer terug naar school. Het was een leuk en leerzame ochtend.

Gemaakt door : Lise en Dieuwke

Bosuilen Noardermar

Alweer voor het derde jaar op rij zijn er met succes jonge bosuilen grootgebracht bij de familie Kleinhuis op de Noardermar. Dit jaar zijn er vier jongen uitgevlogen waardoor er nu een totaal is ontstaan van reeds tien uitgevlogen 'Kleinhuis-jongen'. De familie heeft iedere dag standaard de webcam aanstaan en is dus altijd op hoogte van wat er allemaal reilt en zeilt in de nestkast achterop het erf. Zelfs op vakantie met de boot wordt het uilengezin goed in de gaten gehouden.

Bosuilen zijn echte standvogels, het paartje is jaarrond aanwezig in hun relatief kleine territorium om daar hun voedsel te zoeken, bestaande uit kleine zoogdieren, vogels, kikkers, padden, wormen, slakken en insecten. De jongen worden in de herfst afgestoten en vestigen zich meestal in een straal van 50 kilometer van de geboorteplaats.

Voor wetenschappelijke doeleinden zijn de jongen van familie Kleinhuis de afgelopen jaren telkens geringd. Ook het uilenvrouwtje is voorzien van een ring. Hierdoor kan inmiddels bevestigd worden dat steeds hetzelfde vrouwtje in de nestkast heeft gebroed. Daarnaast heeft vogelringgroep Bergumermeer dit jaar een jong uit 2024 gevangen en gecontroleerd. Deze jonge uil heeft de eerste cruciale maanden overleefd. Hopelijk is er volgend jaar weer een broedsucces.

Einekuorren

Al flink wat jaren houden Hendrik en Jordi zich druk bezig met de eendenkorven in Burgum en omstreken. De werkzaamheden van een eendenkorfvlechter zien er als volgt uit:

Eind februari worden de strampels gecontroleerd en indien nodig vervangen, gestut of verplaatst. Hierna kunnen de korven veilig geplaatst worden, dit gebeurt met

paktouw. Bij het verwijderen van een oude, kapotte korf gilde Jordi het nog net niet uit. Er dook namelijk een enorme rat uit de korf, zo het water in. Zowel de rat als Jordi zijn flink geschrokken. In maart en april worden controlerondjes uitgevoerd.

In mei en juni worden de eerste korven opgeruimd en opnieuw gevuld met vers nestmateriaal voor de tweede broedsels. Ook is het de tijd om nieuw riet te oogsten, dit moet namelijk gebeuren voor de langste dag van het jaar, dan is het riet namelijk nog goed buigbaar. Als het later geoogst wordt is het te stug en breekt het snel. Het riet moet een aantal dagen drogen voordat het in het donker opgeborgen kan worden. Begin juli worden de laatste korven opgeruimd. In augustus moet het vlas geoogst worden, door het met wortel en al uit de grond te trekken. Het vlas wordt verbouwd op verschillende locaties op de Friese klei, Jordi verbouwd het in eigen tuin. Van september tot februari worden er nieuwe korven gevlochten. Feitelijk gebeurt dit meer in de wintermaanden.

Zoals in onderstaande tabel te zien, zijn de korven in trek bij de eendjes. Er is namelijk in 80% van de geplaatste korven genesteld.

	Aantal	Opmerkingen
Eendenkorven	30	Geplaatst op een strampel of in een boom
Uitgekomen (Wilde Eend)	20	Terwijl het vrouwtje zit te broeden in een korf rust een zilvermeeuw op de strampel
Leeg	6	Onbekend vogelnestje in lege korf
Verlaten (Wilde Eend)	3	Oorzaak: Woningbouw en verjaagd door Mandarijneend
Gepredeerd (Wilde Eend)	1	Onbekend
Tweede broedsel in korf	3	Waterhoen, Mandarijneend en Wilde Eend

Uitblazen en terugkijken

Zo. Het is seizoen is voorbij. Tijd van uitblazen voor iedereen die zich heeft ingespannen voor de weidevogels. Binnenhalen van pompen om die winterklaar weg te zetten is nog een laatste klusje misschien. Bijkomen kan ook goed samengaan met een gezellige zit met je vrijwilligers en veldcoördinator om op een rij te zetten hoe het ging en wat er van te leren valt, nu de herinnering nog vers is. Heeft een plasdras aanpak nodig, omdat er te veel ruigte groeit? Is er ruimte voor een kievit strook, moet er gesnoeid worden? Bespreek het eens met elkaar.

Het eerste wat mij te binnen schiet is dat er nog nooit zo weinig geweid is als dit voorjaar, omdat het weer dat onmogelijk maakte. Zowel het koeien weiden in de buurt van weidevogelpercelen als het voorweiden, als het extensief weiden met jongvee viel op veel plekken in het water. In het Noorden lukte dat allemaal net iets beter, omdat daar wat minder water viel in april en mei.

Met minder voorweiden en vrij uitbundige grasgroei in mei kwam er van de plannen voor een gevarieerd mozaïek weinig terecht. Hoe reageerden de vogels daarop? Gingen de vogels met kuikens dan naar andere plekken? Meestal zijn beweide percelen een alternatief als de rustpercelen te lang zijn geworden.

In april was het niet alleen nat, maar ook veel te koud. Van de eerste ronde kuikens van kieviten hadden veel jongen het zwaar door de nattigheid en kou. Ook de latere kuikens van grutto en tureluur moesten opgroeien in weken met heel veel nattigheid. Dat samen met de lage temperaturen betekende ook dat er minder insecten beschikbaar waren.

Moeizaam foerageren en ook nog vaker afkoelen en weer op moeten warmen. In Friesland was in een aantal polders sprake van hevige predatie, ondermeer door kiekendieven. Zo hoor ik overal het geluid dat het een matig jaar is geweest voor de aantallen vliegvlugge kuikens.

Voor de oudervogels waren de omstandigheden juist de hele tijd prima, met voortdurend vochtige weilanden waar het aan kevers en bereikbare wormen niet ontbrak. De kievit ouders konden desnoods een derde of vierde leg produceren, het ontbrak ze niet aan conditie. Bij grutto's is een derde leg mogelijk, maar ligt de grens normaal bij half mei.

Heel apart dat het half juli nog overal zo nat is. In andere jaren wijs ik erop dat de jonge vliegvlugge kuikens nog natte plekken nodig hebben. Terwijl de oudervogels al op de wieken zijn naar Afrika, moeten de jonge grutto's nog uitgroeien en reserves opbouwen om die reis ook te maken. De natuur zorgt dit jaar zelf wel voor die natte plekken met insecten en wormen, de pubervogels kunnen nog overal terecht en kunnen volop voedsel vinden.

Weidevogelman

Nazorg 2024

Het voorjaar was wat nattigheid betreft een goed jaar voor de vogels. Maar de temperatuur had wel iets sneller omhoog mogen gaan. En voor die vogels die toch aan hun broedseizoen begonnen was er dit jaar een andere vijand die hun broeden vaak verstoortte. Predatie. Nog nooit was de predatie zo hoog de laatste jaren. In de legfase waren er vele nesten die verloren gingen door predatie. Je ziet dit dan ook weer terug in de cijfers. De grutto, kievit en scholekster waren hier de dupe van. Vreemd is het dat de tureluur zich wel weet te verbeteren. Vorig jaar bijna een record aan nesten en broedparen, alleen 2015 was 1 tureluur beter. Eigenlijk een evenaring mag je wel zeggen. Maar overall gaat het niet goed met onze weidevogels en zal er toch nog veel moeten gebeuren willen we weer een opgaande lijn constateren. Of dromen we daar alleen maar van???

Hoofdsoorten 2013 – 2024

	Grutto	Kievit	Scholekster	Tureluur	Totaal
2013	68	265	111	68	512
2014	69	257	123	68	517
2015	75	321	114	72	582
2016	52	105	75	63	295
2017	38	126	55	50	269
2018	29	111	51	43	234
2019	33	130	55	37	255
2020	39	130	64	45	278
2021	14	154	56	30	254
2022	26	216	51	28	321
2023	38	156	41	52	287
2024	22	118	38	71	249

In de tabel zijn de nest en broedparen vermeld excl. verliezen.

Broedzorg 2024

De broedzorg binnen onze wacht is net als vorig jaar weer minder geworden. Dit ligt mijns inziens niet aan het aantal broedgevallen maar meer aan het registreren hiervan. In 2019 hadden we 325 nestlocaties waarbij 125% een registratie kreeg opgeplakt. Dit hebben we 408 nestlocaties waarvan we maar 66% geregistreerd hebben. Dit geeft aan dat we lang niet alle locaties bezocht hebben. Dit zijn natuurlijk niet alleen de nestkastjes maar ook de boerderijen enz. Een aantal boerenzwaluw koppel je eenvoudig aan de boerderij. Ook al zijn er geen zwaluwen kun je een nul invoeren. Op die manier kun je in ieder geval een 100% score krijgen. Wat zou het fijn zijn als we op alle locaties 1 maal per jaar een registratie kunnen invoeren dan scoren we in ieder geval 100%

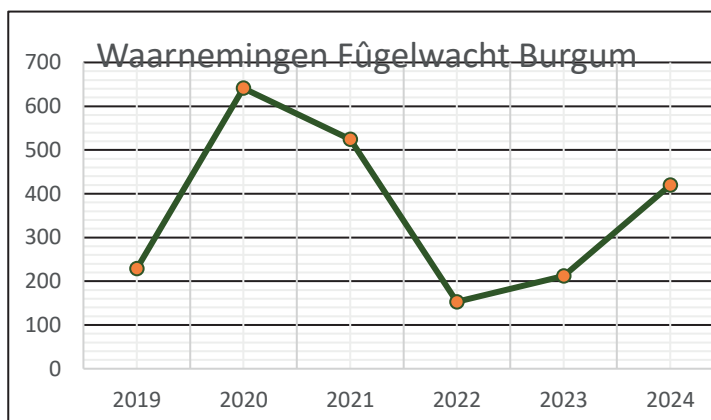
	Nesten	Broedparen	Totaal	Op	Nestlocaties
2019	314	92	406		325
2020	223	103	326		360
2021	317	268	585		420
2022	201	113	314		438
2023	196	89	285		378
2024	206	62	268		408

In de tabel zijn alle locaties meegenomen nestkasten, eenden korven, boerderijen, enz. Indien alle locaties geregistreerd zouden zijn, moeten het totaal in ieder geval op 100% uitkomen.

Waarnemingen 2024

In de tabel zien gelukkig weer een stijging van waarnemingen. Dit geeft weer goede hoop. Weet wel dat ook waarnemingen een waardevolle data oplevert.

	Waarnemingen
2019	229
2020	641
2021	524
2022	153
2023	276
2024	420

Griene wike Liudgerschool

Ook dit jaar werd onze afdelingswacht weer uitgenodigd een ondersteunende rol te spelen in het "Griene Wike" project van de Liudgerschool in Burgum. Een deel van de activiteiten is het maken van nestkastjes voor de broedzorg. De klas die zich daar mee bezighoudt, werd in twee groepjes verdeeld. De werkruimte en de gereedschapsvoorraad zijn namelijk te klein om alle leerlingen in een keer in actie te hebben, daarom is het in twee dagen verdeeld. De school zorgt voor de materialen zoals hout, gaas, spijkers en andere benodigdheden. Gereedschappen zoals zagen, boormachines, lijmtangen enz. zijn in de werkplaats aanwezig. Het is een lust om het enthousiasme van de leerlingen mee te mogen

maken en de soms onhandige te mogen ondersteunen en aanwijzingen te mogen geven. In de ochtenduren tot 12 uur heeft iedereen zijn of haar kastje klaar om mee naar huis te nemen en dan t.z.t. thuis een plaatsje aan een boom of gevel te geven. Een leuke geste kwam van een leerling die met een thuis gemaakt huisje aankwam en deze aan een van de onze leden aanbood. Compleet met een begin van nestmateriaal. Het was weer een voorrecht om op deze manier de jeugd voor het vogelleven enthousiast te mogen maken. Misschien is het een aanzet in de toekomst nieuwe leden van onze wacht te mogen verwelkomen.

Vullen Oeverzwaluwwand

Op een geweldig mooie, zonnige en windstille herfstdag hebben Ids, Folkert, Hylke en Jordi de gaten van de zwaluwwand weer voorzien van vers zand. Met behulp van de eerder ontworpen hangbeugelconstructie was dit een fluitje van een cent. Vele handen maken licht werk, zo dachten ook enkele zwartbonte dames. Ongeveer driekwart van de 255 gaten waren in gebruik. Onbekend is of de ijsvogel ook een van de gaten bewoond heeft. Tijdens het vullen van de wand liet hij zich wel meermaals zien en horen. Na jarenlang in de letterlijke kou gestaan te hebben, is de keus om de wand te gaan vullen in het najaar in plaats van in het voorjaar, goed bevallen.

Vacatures voor bestuur en andere vrijwilligers

Op dit moment hebben we 7 bestuursleden. Er lijkt dus niets aan de hand. Maar dat is het wel. Er zijn er 3 die te kennen hebben gegeven er te mee willen stoppen. Allen met verschillende redenen. Onze nazorgcoördinator heeft al eerder aangegeven om zijn werkzaamheden over te willen dragen. Dus vragen we aan jullie om mee te zoeken naar enthousiaste personen die ons willen helpen.

Vrijwilligers

Los van bovenstaande problematiek is dat we een paar keer per jaar vrijwilligers nodig hebben voor o.a. vogelhokjes schonen en controleren bij o.a. bij Om de Dobben. Ook voor het bijvullen van de zwaluwwand hebben we hulp nodig. Voor de 70-plussers is dit niet meer te doen. We worden vaker uitgenodigd om deel te nemen aan bepaalde projecten. Maar daar gaan we niet meer in mee vanwege te weinig animo. Op een enkele uitzondering na zijn het vooral bestuursleden die deze klussen op zich nemen. Terwijl we hiervoor alle nazorg- en broedzorgers uitnodigen. Dit vind ik een ongezonde situatie. Dus vragen we aan jullie om mee te zoeken naar personen die willen meehelpen. Ze hoeven geen lid te zijn van de vereniging. Ter informatie, onze wacht is er niet alleen voor de nazorg bij de weidevogels. Maar we richten ons steeds meer op de broedzorg. Dus wie het leuk vindt om hieraan mee te willen werken meld je dan aan of neem contact met ons op. Bij veel andere wachtten zijn ook vrouwen actief. Zijn er reacties en/of vragen dan kunnen jullie ons benaderen.